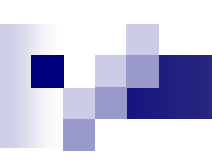

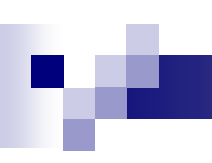

Кривична дела корупције у РС

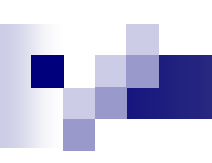
Према КЗ Републике Србије постоји шест коруптивних кривичних дела, а то су:

1. злоупотреба службеног положаја (члан 359. КЗ-а),
2. трговина утицајем (члан 366. КЗ-а)
3. примање мита (члан 367. КЗ-а)
4. давање мита (члан 368. КЗ-а)
5. злоупотреба положаја одговорног лица (члан 227. КЗ-а)
6. злоупотреба у вези са јавном набавком (члан 228. КЗ-а).

Поред поменутих као коруптивна кривична дела могу се сматрати и она која се обављају у оквиру привредне делатности и то:

1. давање мита у обављању привредне делатности (члан 231. КЗ-а)
2. примање мита у обављању привредне делатности (члан 230. КЗ-а).

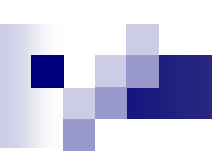
-
- Сходно члану 359 Кривичног законика Републике Србије кривично дело злоупотреба службеног положаја је **основно и најзначајније кривично дело** против службене дужности које се састоји у прибављању себи или другом физичком или правном лицу какве користи, наношењу другоме какве штете или у тежој повреди права другог.

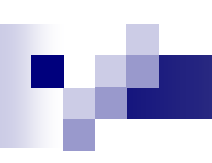
-
- Радње извршења овог кривичног дела су:
  - искоришћавање свог службеног положаја или овлашћења,
  - прекорачење границе свог службеног овлашћења и
  - невршење своје службене дужности

Извршилац овог кривичног дела може бити само службено лице којим се према члану 112. став 3. КЗ сматра:

- 1) лице које у државном органу врши службене дужности,
- 2) изабрано, именовано или постављено лице у државном органу, органу локалне самоуправе или лице које стално или повремено врши службене дужности или службене функције у тим органима,

-
- 3) јавни бележник, извршитељ и арбитар, као и лице у установи, предузећу или другом субјекту, којем је поверено вршење јавних овлашћења, које одлучује о правима, обавезама или интересима физичких или правних лица или о јавном интересу,
  - 4) лице којем је фактички поверено вршење појединих службених дужности или послова и
  - 5) војно лице.

-
- Кривично дело злоупотребе положаја има два тежа облика која се од основног облика разликују по висини имовинске користи прибављене извршењем овог кривичног дела.
    1. Први тежи облик постоји ако је извршењем дела прибављена себи или другоме противправна имовинска корист која прелази износ од четрестопедесет хиљада динара,
    2. други тежи облик ако је овим делом себи или другоме прибављена имовинска корист у износу од преко милион и петсто хиљада динара.

-
- Сви облици овог кривично дела могу се извршити само са умишљајем.
  - Казна која је прописана за основни облик овог кривичног дела је затвор од шест месеци до пет година, за први тежи облик затвор од једне до осам година, а за други тежи облик затвор од две до дванаест година.

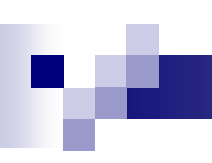
Трговина утицајем

- У смислу члана 366 Кривичног законика Републике Србије кривично дело трговина утицајем има пет својих облика који се односе на посредовање да се изврши или не изврши нека службена радња и то за награду или без награде.

Први облик овог кривичног дела састоји се у захтевању или примању награде или какве друге користи, непосредно или преко трећег лица, да би се посредовало да се изврши или не изврши нека службена радња. Посредовање треба да се врши коришћењем свог службеног или друштвеног положаја, или стварног или претпостављеног утицаја. Радња за чије вршење се посредује треба да буде дозвољена тј. да је у питању радња коју службено лице иначе треба да изврши у складу са прописима и правилима по којима се та служба обавља.

-
- Ако је у питању неизвршење службене радње потребно је да је у питању радња коју и иначе службено лице не сме да изврши. Извршилац кривичног дела користи свој службени или друштвени положај или стварни или претпостављени утицај који по свом положају има (нпр, претпостављени у служби). Ово посредовање треба да се врши за награду или за неку другу корист (на пример за новац, ради поклона, због какве корисне противуслуге и др). За постојање кривичног дела довољно је да је само примљена награда или корист за посредовање.

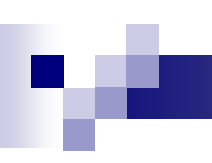
■ Други облик кривичног дела је давање награде за посредовање о коме је реч код првог облика овог кривичног дела. Радња извршења тог облика кривичног дела може бити:

1) обећање награде или какве друге користи за противзаконито посредовање,

2) нуђење награде или какве друге користи за такво последовање и

3) давање награде или какве друге користи за наведено посредовање. Обећање, нуђење или давање награде може бити учињено непосредно или преко трећег лица.

-
- Трећи облик дела састоји се у извршеном посредовању на начин о коме је и реч и у првом и у другом облику овог дела, али је потребно да се то посредовање односило на извршење службене радње која се не би смела извршити или на неизвршење службене радње која се морала извршити, односно да се у служби поступи супротно прописима и правилима по којима се та служба обавља. Код овог облика дела за постојање кривичног дела није потребно да је извршилац противзаконитог посредовања примио награду или неку другу корист.

-
- Четврти облик овог дела састоји се у обећању, нуђењу или давању другоме награде или какве друге користи за посредовање о коме је реч у трећем облику, тј. за недозвољену службену радњу или за нечињење онога што је службена дужност. Код овог облика дела није нужно да је посредовање за које је обећана, понуђена или дата награда или друга корист и извршено и ако јесте, да ли је постигнуто оно због чега се посредовало.

-
- Пети облик овог кривичног дела постоји ако је извршилац посредовања, о коме је реч код трећег облика дела, примио награду или другу корист.
  - Извршилац првог, трећег и петог облика овог дела је лице које је у могућности да искористи свој службени или друштвени положај, односно ствари или претпостављени утицај за вршење недозвољеног посредовања, а извршилац другог и четвртог облика може бити свако лице. Извршилац овог дела такође може бити и страно службено лице.

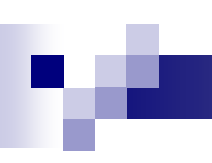

-
- Сви облици овог кривичног дела могу се извршити само са умишљајем.
  - За први и четврти облик овог кривичног дела прописана је казна затвора од шест месеци до пет година, за други облик казна затвора до три године, за трећи облик казна затвора од једне до осам година, а за пети облик казна затвора од две до десет година.
  - Код свих облика овог кривичног дела обавезно се одузима награда и имовинска корист.

Примање мита

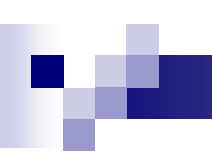
У смислу члана 367 Кривичног законика Републике Србије кривично дело примање мита, односно пасивно подмићивање јавља се у три облика:

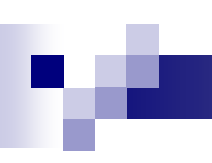
1. право пасивно подмићивање,
2. неправо пасивно подмићивање
3. накнадно пасивно подмићивање

■ Први облик кривичног дела примања мита, право пасивно подмићивање, састоји се у примању мита ради извршења службене радње која се не би смела извршити или неизвршења радње која би се морала извршити. Радња овог кривичног дела може бити:

- 1) захтевање мита,
- 2) примање мита и
- 3) примање обећања мита.

-
- Мито који се тражи, прима или чије се обећање прихвата треба да буде неки поклон или нека друга корист. Поклон може бити у новцу или каква вредна ствар, а нека друга корист може бити било каква имовинска или неимовинска корист. Мито може бити, непосредно или посредно захтевано, примљено или прихваћено обећање мита, за себе или за другог. За постојање овог дела није од значаја да ли је извршилац учинио оно због чега је тражио, примио или прихватио обећање мита.

-
- Други облик овог кривичног дела, неправо подмићивање, састоји се као и код правог пасивног подмићивања, у непосредном или посредном захтевању или примању поклона или какве друге користи или примању обећања поклона за себе или за другог. Мито се тражи, прима или се његово обећање прихвата да би извршилац овог дела у оквиру свог службеног овлашћења или у вези са својим службеним овлашћењем извршио службену радњу коју би и иначе морао да изврши или да не изврши службену радњу коју и иначе не би смео да изврши.

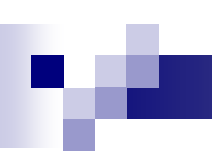
-
- Тежи облик примања мита постоји ако је један од претходна два облика овог кривичног дела учињен у вези са откривањем кривичног дела, покретањем или вођењем кривичног поступка, изрицањем кривичне санкције или у вези са извршењем изречене кривичне санкције.

- Накнадно пасивно подмићивање односно накнадно примање мита које представља трећи основни облик овог кривичног дела постоји када извршилац кривичног дела после извршене недозвољене или дозвољене службене радње (или недозвољеног или дужног невршења службене радње) прими мито у вези са оним што је већ унапред учинио.

- Да би постојао овај облик дела потребно је да примљено мито није било унапред обећано јер би онда постојао неки од раније изложених облика овог кривичног дела. Накнадно примање мита представља кривично дело иако није имало утицаја на вршење службене радње јер су службена лица плаћена за свој рад и не смеју примати од странака награде и поклоне зато што тиме нарушавају углед службе, а накнадно подмићивање може бити и подстицај за извршиоца да убудуће тражи и прима мито и пре извршења радње.

-
- Извршилац свих облика овог кривичног дела је службено лице. Такође може бити и страно службено лице и одговорно лице у установи или другом субјекту који не обавља привредну делатност, а чини први и други облик овог кривичног дела као и накнадно пасивно подмићивање.
  - Сви облици овог кривичног дела могу се извршити само са умишљајем.

-
- Казна прописана за први облик овог кривичног дела је затвор од две до дванаест година, за други облик затвор од две до осам година, за тежи облик дела од три до петнаест година, а за накнадно примање мита казна је затвор од три месеца до три године. Поклон или имовинска корист коју је учинилац примио као мито се обавезно одузима.

Давање мита

- У смислу члана 368 Кривичног законика Републике Србије кривично дело давање мита јавља се у два облика и то:
  1. право активно подмићивање
  2. неправо активно подмићивање.

Први облик овог кривичног дела, односно право активно подмићивање, има четири облика радње: чињење (давање) поклона или неке друге користи, нуђење поклона или неке друге користи, обећање поклона или неке друге користи посредовање при оваквом подмићивању службеног лица.

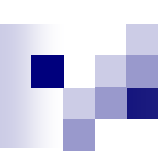
- Други облик овог кривичног дела односи се на неправо активно подмићивање тј. на чињење, нуђење или обећање мита службеном или другом лицу да службено лице у оквиру свог службеног овлашћења или у вези са својим службеним овлашћењем изврши службену радњу коју би и иначе морало да изврши, односно да не изврши службену радњу коју и иначе не би смео да изврши или у посредовању у оваквом подмићивању службеног лица. У погледу свих осталих елемената дела овај облик давања мита је у свему исти као и претходни облик

- Код кривичног дела давања мита законодавац није предвидео као облик дела накнадно давање мита. Као разлог због чега ово накнадно подмићивање није кажњиво (накнадно примање мита се кажњава) може се сматрати да је давање поклона после обављене службене радње облик чашћавања које није имало утицаја на предузимање службене радње у вези са којом се даје, а да лице које накнадно даје поклон или корист службеном лицу није имало лошу намеру да утиче на службено лице, јер би у том случају мито дало раније тј. пре извршења службене радње

- Оба облика овог кривичног дела могу се извршити само са умишљајем. Казна прописана за први облик овог дела је затвор од шест месеци до пет година, а за други облик затвор до три године. Ако учинилац једног или другог облика овог дела пријави дело пре него што је оно откривено, законом је предвиђена могућност ослобођења од казне. Поклон или друга корист који су дати као мито могу се одузети применом мере безбедности одузимања предмета, али ако је извршилац дела пријавио дело пре него што је сазнао да је откривен одузети поклон или друга корист могу му се вратити.

Злоупотреба положаја одговорног лица

- У смислу члана 227 Кривичног законика Републике Србије кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица је кривично дело чији учинилац може да буде само одговорно лице. У смислу члана 112 став 5 КЗ-а одговорним лицем сматра се власник предузећа или другог субјекта привредног пословања или лице у предузећу, установи или другом субјекту којем је, с обзиром на његову функцију, уложена средства или на основу овлашћења,

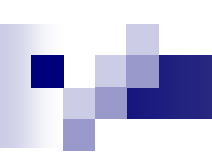
поверен одређени круг послова у управљању имовином, производњи или другој делатности или у вршењу надзора над њима или му је фактички поверено обављање појединих послова. Одговорним лицем сматра се и службено лице када су у питању кривична дела код којих је као извршилац означено одговорно лице, а у овом закону нису предвиђена у глави о кривичним делима против службене дужности, односно као кривична дела службеног лица.

-
- За основни облик кривичног дела прописана је казна затвора од три месеца до три године, за први квалификовани облик уколико се прибави имовинска корист која прелази износ од четрестопедесет хиљада динара прописана је казна затвора од шест месеци до пет година док је за други облик уколико прибављена имовинска корист прелази прописана казна затвора од две до десет година.

Злоупотреба у вези са јавном набавком

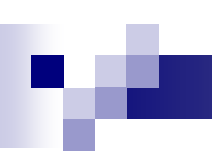
- У смислу члана 228 Кривичног законика Републике Србије кривично дело злоупотреба у вези са јавном набавком има два облика и то:
  - 1) злоупотреба од стране понуђача
  - 2) злоупотреба од стране наручиоца.

Код првог облика, злоупотреба од стране понуђача, радња кривичног дела јавља се у три облика:

1. подношење понуде засноване на лажним подацима у вези са јавном набавком,
2. противзаконито договарање са осталим понуђачима
3. предузимање друге противправне радње у намери да се тиме утиче на доношење одлуке наручиоца јавне набавке.

Учиниоца овог облика кривичног дела може да буде одговорно лице у предузећу или другом субјекту привредног пословања које има својство правног лица или предузетник.

Код другог облика, односно код злоупотребе од стране наручиоца, радња извршења састоји се у кршењу закона или других прописа о јавним набавкама и то на:

1. искоришћавањем свог положаја или овлашћења,
2. прекорачењем границе свог овлашћења
3. невршењем своје дужности.

Учиницац овог облика је одговорно или службено лице у наручиоцу јавне набавке. Као последица јавља се проузроковање штете над јавним средствима.

-
- Тежи облик овог кривичног дела постоји ако је неки од два њена основна облика учињен у вези са јавном набавком чија вредност прелази износ од сто педесет милиона динара.
  - Казна за основне облике овог дела је затвор од шест месеци до пет година, а за тежи облик казна затвора од једне до десет година

Хвала на пажњи